

Af Anders Mondrup
Avlsdirektør
DLF-TRIFOLIUM A/S

Allerede fra efteråret stod vore frømarker flot, og ved forårets start, efter den milde vinter, så de også godt ud. Det var relativt tørt i april, mens de øvrige forårs- og sommermåneder gav gode vækstforhold med passende blanding af solskin og nedbør.

Umiddelbart før høst så det ud til, at vi skulle have en normalhøst. Mange marker stod godt, men der var også en del, der så ud til at have i underkanten med frøstængler.

Vurderingen varede lige til, vi havde de første rumvægte fra mejetærskeren, og til vi fik den første råvare på brovægten. Der var virkelig tunge spandvægte i år, og hurtigt konstaterede vi, at især for de tidligste arter var der tale om en meget god høst.

Vi fik i juli og begyndelsen af august også rigtig gode forhold til at få høstet og fik en god, tør vare i hus. Vestpå drillede den sene del af frøhøsten dog lidt med byger.

Vi har i skrivende stund 28 % af avlen indvejet, og det viser sig, at vi har fået en høst som i gennemsnit ligger 8-10 % over et normalt år. Dog med nogen variation mellem geografiske områder og indenfor alm. rajgræs.

I tabel 1 ses de foreløbige skøn over udbytter for de enkelte arter. Det er opgjort for konventionelt frø, hvor sammenligningsgrundlaget er gennemsnittet af de tidligere 5 års udbytter.

Tabel 1

Høstudbytte - prognose for høst 2009		
	Udbytte kg/ha	Udbytte rel. 5 år
Rødkløver	470	135
Hvidkløver	634	143
Alm. rajgræs	1200	97
Hybrid rajgræs	1253	105
Ital. rajgræs	1433	111
Rødsvingel	1578	112
Stivbl. svingel	1111	129
Engsvingel	936	104
Strandsvingel	1351	114
Hundegræs	1188	109
Engrapgræs	1045	112

Det ses også, at der er en stor forskel mellem arterne. Der er nogle rigtige højdespringere, og der er arter, der har høstet udbytter tæt på et normalt niveau.

Hvorfor marker, der har set noget tynde ud, faktisk giver et godt udbytte, ser endnu engang ud til at kunne skyldes, at der nok ikke er dannet mange stængler og frø. Til gengæld er de frø, der er der, veludviklede med god fylde. Se senere under kvalitet.

De forskellige arter

For **rødkløver** har vi fået meget lidt ind på nuværende tidspunkt, men det tegner til at blive en virkelig god høst, hvor der endog er høstet rigtig høje udbytter.

Hvidkløveren så godt ud før høst. Der havde været lidt teorier om, at det havde været for koldt for bierne i bestøvningsperioden. Men vi må konstatere, at da vi startede med at høste gav det endog et meget flot udbytte. Faktisk er det rekordudbytte for Danmark at høste et niveau på 634 kg/ha. Der er samtidig tale om en flot, gylden kvalitet.

Høsten af **Alm. rajgræs** tegnede, som de andre græsser før høst, også til at blive over normalen. Efter vi kom igang med at høste, viste der sig dog nogen variation. Der var ligeledes tale om en del drysse-spild inden høst, da vi høstede under varierende vejrmæssige forhold for de seneste sorter. Den relative indeks i tabel 1 dækker over relative indeks i vores regioner som følger: Jylland Nord – 96, Jylland Syd – 91, Fyn – 106, Sjælland – 98 og Bornholm – 114.

Hybrid rajgræs har haft en over normal høst med pæne udbytter.

Ital. rajgræs ligger også på et flot udbytte med indeks 111.

Høsten af **rødsvingel** blev igen rekord stor med tæt på 1.600 kg/ha i gennemsnit, og det er det højeste udbytte pr. ha i Danmark nogensinde. Dette skyldes bl.a., at vi har været gode til at lægge vores produktion hos gode frøgivere.

Høst den 28/7.

Meget flot vejr og problemfri høst

Bregentved Gods, der høster de 230 ha med alm. rajgræs Esquire

Strandsvingel har klaret sig rigtig godt med indeks 114.

Engsvingel ligger sammen med alm. rajgræs tæt på en gennemsnitshøst.

Hundegræs har haft en god høst med næsten 1200 kg/ha.

Engrapgræs ligger på et rigtig flot niveau, hvor det er fodertyperne, der har klaret sig relativt bedst.

Råvarekvaliteter

I tabel 2 ses de foreløbige svindprocenter sammenlignet med de seneste fem års svind i gennemsnit. Som man kan se, ligger vi på nuværende tidspunkt på 2 % under gennemsnittet og har på mange arter et meget lavt rensesvind.

Set i lyset af, at det er en gennemsnitlig "normal høst", ligger niveauet for rensesvindet glædeligt under, hvad der kunne forventes. Samtidig oplever vi, at både rå- og renvare har en flot, høj rumvægt.

Den gamle sandhed passer altså igen, at jo bedre høst jo mindre rensesvind. Dog primært for hvidkløver og rødsvingel.

De første spireevner, vi har fået testet, viser også, at der er en generel god spireevne i år.

Tabel 2

	2009	Gns. af 2004-2008
Hvidkløver	19	28
Alm. rajgræs	16	16
Hybrid rajgræs	13	13
Ital rajgræs	10	11
Engsvingel	15	17
Rødsvingel	11	14
Stivbl. svingel	14	17
Engrapgræs	20	23
Strandsvingel	17	17
Alle arter	15	17

Svindprocenter 2009 sammenlignet med gennemsnit af de sidste 5 år

Høst 2010

Der er stor forskel på, hvordan arealerne står til næste års høst. I Vestdanmark, hvor vi har fået en passende nedbør, er der god vækst i markerne. Mens det i Østdanmark er meget tørt.

Der er en del udlægsmarker østpå, der ikke rigtig vil noget. De mangler i den grad vand for at komme fremad. Ligesom de flerårsmarker, der er pudset en gang, ikke trænger til afpudsning foreløbig.

Høst 2009 i verden

I Holland er der høstet en lidt over middel høst. I den store art, som er alm. rajgræs, er der høstet en normalhøst og i strandsvingel, rødsvingel og engrapgræs har man høstet 10-20 % over et normaludbytte.

I Frankrig oplever vi en over normal høst i strandsvingel og hundegræs, og i alm. rajgræs er der høstet en normal høst.

Fra Oregon i USA meldes der om en rigtig god høst på 10-15 % af strandsvingel og alm. rajgræs. I hundegræs har amerikanerne høstet et normalt udbytte og i engrapgræs under normalen. Rapporten fra Peace River i Canada siger, at man her har høstet meget lave udbytter i rødsvingel pga. et meget tørt år.

Høst af engrapgræs på Krenkerup Gods den 20. august. Den sene høst kunne praktiseres med sorten PANDURO, hvor frøene ikke falder af